

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

מקץ

ביטוחים בהלכה

יש הנוקטים בגישת "ברוך ה' יום יום"¹, כתלמידי החכמים המקדישים את רוב זמנם ללימוד התורה ולהוראתה ודואגים רק לצורכי הפרנסה הבסיסיים בהווה. וכך כתב הרמב"ם בהתייחסו למי שרוצה ליטול לעצמו כתר תורה:

דברי תורה נמשלו כמים, שנאמר הוי כל צמא לכו למים. לומר לך מה מים אינם מתכנסין במקום מדרון אלא נזחלין מעליו ומתקבצים במקום אשבורן, כך דברי תורה אינם נמצאים בגסי הרוח, ולא בלב כל גבה לב, אלא בדכא ושפל רוח שמתאבק בעפר רגלי החכמים ומסיר התאוות ותענוגי הזמן מליבו, ועושה מלאכה בכל יום מעט כדי חיינו אם לא היה לו מה יאכל, ושאר יומו וילילו עוסק בתורה (הלכות תלמוד תורה ג, ט).

הנהגה זו היא אומנם ההנהגה המתאימה לצדיקים יחידי סגולה, אך אנו, האנשים הרגילים, נדרשים לפעול גם למען המחר. זאת לימדנו יוסף הצדיק בעצתו לפרעה בפרשתנו:

וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל אֶקְלֵי הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַבָּאִתָּהּ אֶלְהָהּ וַיִּצְבְּרוּ בָּר תַּחַת יַד פְּרֹעֶה אֶקְלֵי בְּעָרִים וַשְּׁמְרוּ. וְהָיָה הָאֶקֶל לְפָקֶדוֹן לְאָרֶץ לְשִׁבַע שָׁנִי הָרֶעִב אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה. בְּאָרֶץ מִצְרָיִם וְלֹא תִכְרַת הָאָרֶץ בְּרֶעִב (בראשית מא, לה-לו).

משום כך נכון ואף ראוי לדאוג לביטוחים ולקרנות, וכתבו הפוסקים שכאשר אדם מבטח את עצמו בביטוח חיים או בכל ביטוח אחר אין בכך שום חסרון אמונה.² אדרבה, זהו רצונו של ה' יתברך שהעולם יתנהל על פי חוקי הטבע, ואין לסמוך על הנס.

אין אנו נתבעים להחיל על עצמנו את הדרישות המכוונות לחסידים ולצדיקים הגדולים החיים במציאות על טבעית, אולם נוכל ללמוד מהן דבר מה לחיינו: לא להגזים! יש לדאוג לפרנסה, אך לזכור שאין היא חזות הכול, שכן אדם המשקיע את כל כוחותיו בדאגה לפרנסתו אינו מותר לעצמו כל פנאי לא ללימוד תורה ולא לבלוי עם משפחתו.

נלמד לבטוח ביטחון מלא בה' כצדיקי העולם, ובד בבד נקיים את חובתנו ההלכתית הבסיסית – חובת ההשתדלות.

לסיכום: מותר ואפילו מצווה לדאוג לעתיד, אך בלי הגזמה.

שאל דוד בוצ'קו

¹ כשיטת הלל הזקן, ביצה טז, א.

² אגרות משה אורח חיים חלק ב, קיא.